

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓ - ๓๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริง

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก
ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้าและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็น
จำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท
บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อที่จะดำเนินกิจการต่อไป และชำระหนี้ให้แก่
เจ้าหนี้ได้ตามระยะเวลาที่แผนกำหนด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการ
ของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือ นางเพ็ญพร
งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจได้ยื่นคำร้อง
คัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา
๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตรากำหนดบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนของที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐/๕๖ หากเจ้าหนี้
รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถ
ลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม
แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผน
ให้เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเป็น

ช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้น มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้้น้อยกว่า และไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชนทั้งที่เห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องเห็นชอบด้วยแผนเพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้้นมากกว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน คัดค้านว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของผู้ร้องเป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหนี้ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหนี้และได้รับชำระหนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สำหรับกรณีดังกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดดุลยพินิจของศาลนั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เนื่องจากการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้เป็นไปตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณีและกำหนดขอบการใช้อำนาจไว้ในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นว่าได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ระหว่าง บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็ม เกิดสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมากจนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๓,๕๔๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปและคาดว่าจะมีรายได้นำกลับมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้งหมด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งนายไมเคิล ไบรอัน ซิงค์คินสัน เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้องกับพวกรวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูด์ เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ ซึ่งได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

แผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียวแต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผนในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า และทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มาก แม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ ขณะที่เจ้าหนี้ที่มีหนี้จำนวนน้อยกลับถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย นอกจากนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีรายการครบถ้วนและข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

ทำให้ศาลไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีจำนวนมากกว่าแต่มีมูลหนี้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๔๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผน เลือกรูปแบบที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน การจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการ ที่จะได้รับชำระหนี้ ก่อให้เกิดการจำกัดสิทธิของบุคคลและมีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน พระราช บัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง สรุปได้ว่า กฎหมายล้มละลายในส่วนของกรฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่ม เจ้าหนี้ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การฟื้นฟูกิจการจะต้อง สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทผลิตและ จัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมี สินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหมดจำนวนเงิน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท ลูกหนี้เห็นว่ามิมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งปวง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือกองทุนรวม แคมม่าแคปปีตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

การทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยก ออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรมด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า

ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้นอีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้อีกร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง ซึ่งได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด เจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อผู้ร้องได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงินสมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๑๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง อีกทั้งมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนนั้นเป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วน เข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น แต่ไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้องสรุปได้ว่า

มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องมติพิเศษตามกฎหมายล้มละลายเดิม มีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกันและมีจำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกันคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมาย ในเรื่องมติยอมรับแผนของ

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ทั้งในส่วน
ของจำนวนหนี้และจำนวนคนของเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่รายย่อยอยู่บ้าง
ส่วนมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบ
แผนโดยที่ประชุมเจ้าหน้าที่อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ
ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติ
ที่เท่าเทียมกัน (๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการ
และประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหน้าที่
ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย (๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหน้าที่
บุริมสิทธิเสียเปรียบ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกรายจำต้องเข้าร่วม
ในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของ
ทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของ
ลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของ
กฎหมายล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย
รวมทั้งเพิ่มบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราช
บัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

ศาลล้มละลายกลางเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
จึงให้รอฟังคำสั่งพิจารณาแผนไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่เจ้าหน้าที่ (ผู้ร้อง) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสาม เจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ และที่ ๘๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง
โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
เมื่อศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลรัฐธรรมนูญ
เห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของคู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย
ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

พิจารณาคำร้อง คำคัดค้านของลูกหนี้และผู้ทำแผน ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ เจ้าหน้าที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต่างได้รับการปฏิบัติโดยทัดเทียมกัน จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งได้วินิจฉัยแล้วว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ